Govern de les Illes Balears
Conselleria de Presidència
Direcció General de Cooperació i Immigració

Pla Anual de Cooperació de les Illes Balears

2012

Taula

Pàg.

1. Principis generals

1.1. Coordinació i participació 1
1.1.1. Àmbit autonòmic 1
1.1.2. Àmbit estatal 4
1.1.3. Àmbit internacional 5
1.2. Concentració de l'ajuda 5
1.3. Informació i transparència 5
1.4. Qualitat 6

2. Àmbits d'actuació

2.1. Cooperació per al desenvolupament 8
2.1.1. Actuacions directes 8
2.1.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials 9

2.2 Acció humanitària i emergències 10
2.2.1. Actuacions directes 10
2.2.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials 11

2.3 Educació per al desenvolupament 13
2.3.1. Actuacions directes 13
2.3.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials 15

3. Pressupost previst 16

1. Principis generals

Les bases legals de la cooperació al desenvolupament de les Illes Balears es regulen mitjançant la Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament[1]. En el capítol II, s'hi estableix que la política de cooperació per al desenvolupament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'ha de definir mitjançant el pla director i els plans anuals.

El pla director fixa, durant quatre anys, les línies generals i les directrius bàsiques de la política de cooperació. Els plans anuals són els instruments de programació de l'activitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i han de desenvolupar els objectius, les prioritats i els recursos per a l'any de vigència.

Tot i que actualment el Pla Director de Cooperació 2012-2015 es troba en fase de redacció, l'aplicació durant l'any 2012 dels principis generals de la cooperació de les Illes Balears —coordinació, participació, concentració, informació i transparència, i qualitat— es materialitzarà en les accions que es detallen a continuació.

1.1. Coordinació i participació

La diversitat d'agents que participen en la cooperació per al desenvolupament fa que la coordinació sigui un principi rector imprescindible per dur a terme actuacions coherents. A més, aquesta coordinació contribueix a la millora de la qualitat de la cooperació, facilita el treball en xarxa i promou el coneixement mutu entre els agents de les Illes Balears i els dels països del Sud.

D'altra banda, la participació és un principi essencial perquè les actuacions que es duen a terme tenguin en compte els interessos de les persones destinatàries i dels agents implicats en els processos de desenvolupament. La participació permet que aquests processos siguin democràtics, tant pel que fa al disseny de polítiques i estratègies com a les actuacions que es desenvolupin en tots els àmbits.

Aquests dos principis s'articularan en els àmbits autonòmic, estatal i internacional.

1.1.1 Àmbit autonòmic

- La COMISSIÓ DE COORDINACIÓ DELS ENS TERRITORIALS DE LES ILLES BALEARS té regulats el funcionament i la composició mitjançant el Decret 41/2010[2] i es va

[1] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 99, de 30 de juny de 2005.
[2] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 41, de 13 de març de 2010.

constituir en la sessió de 29 de juny de 2010. Durant l'any 2012, aquest òrgan de coordinació i participació entre l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears que treballen en cooperació per al desenvolupament, durà a terme dues sessions ordinàries. La primera sessió tindrà lloc durant el primer semestre, i es presentarà l'esborrany de la proposta del pla director per al període 2012-2015; també s'aprovarà la redacció definitiva del protocol de coordinació davant situacions d'emergència. En la segona sessió, prevista per al segon semestre, s'hi abordarà, si escau, el seguiment de les actuacions conjuntes duites a terme en el cas d'emergències internacionals de gran impacte mitjançant el protocol esmentat. Per a l'any 2012 un dels objectius és dur a debat de la Comissió la revisió de la trajectòria de la cooperació des de les institucions i valorar l'eficàcia i les situacions de solapament en les actuacions.

- La COMISSIÓ INTERDEPARTAMENTAL DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT té regulats el funcionament i la composició mitjançant el Decret 41/2010[3] i es va constituir en la sessió d'1 de juliol de 2010. Durant l'any 2012, aquest òrgan de coordinació tècnica de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears durà a terme dues sessions ordinàries. La primera sessió tindrà lloc durant el primer semestre, i s'hi abordaran la presentació d'aquest Pla Anual de 2012 i de l'esborrany de la proposta del pla director per al període 2012-2015, com també la ratificació de l'estratègia de Cooperació Tècnica del Govern de les Illes Balears. En la segona sessió, prevista per al segon semestre, es farà, si escau, el seguiment de les actuacions duites a terme mitjançant l'estratègia de Cooperació Tècnica.

- El CONSELL DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT DE LES ILLES BALEARS té, des de la seva constitució l'any 2000, la funció fonamental de coordinació, consulta i participació del conjunt de la iniciativa social en la definició i l'aplicació de les polítiques de cooperació per al desenvolupament del Govern de les Illes Balears. Durant l'any 2012 es duran a terme, tal com dicta el Reglament intern[4], tres sessions ordinàries en què, entre altres assumptes, es presentarà aquest Pla Anual de 2012, es deliberarà sobre les línies bàsiques de l'estratègia que ha de guiar el nou pla director per al període 2012-2015 i es presentarà l'esborrany de la proposta.

[3] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 41, de 13 de març de 2010.
[4] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 176, de 16 de desembre de 2008.

- L'OBSERVATORI BALEAR DE LA COOPERACIÓ I LES MIGRACIONS (OBACOM) té regulats el funcionament i la composició mitjançant el Decret 28/2012[5], i és l'òrgan col·legiat encarregat de la recollida, la sistematització i la difusió de dades, com també de l'anàlisi de les magnituds i les característiques del fenomen migratori i de la cooperació per al desenvolupament. Per a l'any 2012 es preveu l'elaboració dels documents següents: un butlletí informatiu mensual sobre la població immigrada en relació amb les dades relatives al mercat laboral, als permisos de residència i al reagrupament familiar; dos documents anuals d'anàlisi de problemàtiques conjunturals o específiques de les migracions i de la cooperació per al desenvolupament; un informe anual sobre la població immigrada a Balears en relació amb el mercat de treball, el sistema educatiu i el sistema sanitari, i, de manera general, informació estadística elaborada a partir de les dades obtingudes de les oficines d'informació i de la mediació comunitària amb la població immigrada. La regulació del seu funcionament s'establirà mitjançant decret.

- Així mateix, es facilitaran altres ESPAIS DE PARTICIPACIÓ PER A LES ENTITATS SOCIALS DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT, des del convenciment que la iniciativa de la societat civil és un element clau per a la consecució de les metes establertes en els "Objectius de desenvolupament del mil·lenni". Durant l'any 2012 es faran reunions periòdiques amb el teixit associatiu per a la presentació del nou pla director i les línies estratègiques en matèria de cooperació i immigració.

- Com a soci dels tres FONS INSULARS DE COOPERACIÓ, el Govern de les Illes Balears mantindrà una relació estreta de treball amb el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, el Fons Menorquí de Cooperació i el Fons Pitiús de Cooperació. A banda de les propostes i les actuacions que sorgeixin mitjançant la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials, els fons insulars poden sol·licitar assistències tècniques a la Comissió Interdepartamental, si compten amb una petició prèvia dels països del Sud.

- La UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS, mitjançant l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat, dirigeix i coordina les funcions de la cooperació universitària al desenvolupament. La comunitat universitària ha de potenciar l'educació i la recerca per al desenvolupament dels països empobrits, perquè puguin generar processos de desenvolupament i enfortir els seus sistemes universitaris i acadèmics. El Govern de les Illes Balears i la UIB han subscrit diversos convenis de col·laboració en matèria de cooperació per al

[5] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 54, de 17 d'abril de 2012.

desenvolupament. En el conveni previst per a l'any 2012 s'establiran els mecanismes permanents de coordinació i participació per contribuir a la cooperació universitària al desenvolupament dels països empobrits del món. La formació del teixit associatiu i del voluntariat en diferents àmbits de la cooperació al desenvolupament és un dels objectius que es prioritzarà en l'objecte del conveni. Així mateix, es continuarà donant suport a les accions del Centre de Documentació en Cooperació al Desenvolupament (CD2) com a centre que ofereix serveis de documentació al personal investigador i a les institucions i persones que treballen o actuen en el camp de la cooperació per al desenvolupament.

1.1.2. Àmbit estatal

En el marc que fixa el Pla Director de la Cooperació Espanyola 2009-2012, la cooperació balear participarà en els mecanismes de coordinació que estableixi el Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació, com ara la COMISSIÓ INTERTERRITORIAL DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT i la CONFERÈNCIA SECTORIAL DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL PER AL DESENVOLUPAMENT. Es tracta d'òrgans consultius creats per enfortir la coordinació, la concertació i la complementarietat entre les administracions públiques de l'Estat espanyol que duen a terme accions en matèria de cooperació. Al llarg de l'any 2012, la Conselleria de Presidència assistirà a les sessions que convoquin ambdós òrgans en representació de l'Administració autonòmica de les Illes Balears.

Aquesta relació de coordinació i de complementarietat també es desenvoluparà en l'àmbit d'execució de les accions als països prioritaris mitjançant l'AGÈNCIA ESPANYOLA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT (AECID) i les OFICINES TÈCNIQUES DE COOPERACIÓ ubicades als països del Sud. En aquest sentit, es participarà de manera activa en l'aplicació dels marcs d'associació elaborats mitjançant el diàleg amb els països socis i dirigits a enfortir l'eficàcia i la qualitat de les intervencions. Essent prioritària la resposta en emergències i ajuda humanitària, s'impulsaran les relacions amb l'AECID, envers les situacions d'emergència i el suport a l'estructura de centres logístics per a l'enviament de l'ajuda humanitària.

Quant a la cooperació descentralitzada autonòmica, i després de la darrera trobada duita a terme a Pamplona, la V TROBADA DE COMUNITATS AUTÒNOMES I COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT corresponent a l'any 2012 tindrà lloc a la ciutat de Portugalete (País Basc) els dies 5 i 6 de març, i comptarà amb les comunitats autònomes de Catalunya i de Navarra com a membres del comitè organitzador.

1.1.3. Àmbit internacional

Durant l'any 2012 es continuarà treballant per millorar la pertinència, la qualitat i l'eficàcia de les actuacions de cooperació que es duen a terme als països del Sud. Es tracta de donar coherència a la política autonòmica de cooperació mitjançant l'alineació, la coordinació i la complementarietat amb les ADMINISTRACIONS DEL SUD —la central i, de manera preferent, la descentralitzada— i amb la RESTA D'ACTORS PÚBLICS I PRIVATS. Les missions de seguiment en el terreny i el desplegament dels instruments legals que permetin articular la col·laboració han de servir per respondre a les necessitats de la població destinatària i per millorar les seves condicions de vida.

De la mateixa manera, es donarà suport als esforços de la comunitat internacional en la lluita contra la pobresa. Les accions previstes per a l'any 2012 es duran a terme, d'una banda, amb el PROGRAMA DE LES NACIONS UNIDES PER AL DESENVOLUPAMENT (PNUD) mitjançant el programa ART a l'Equador, el Senegal i el Marroc; i de l'altra, —en l'àmbit de l'acció humanitària i l'ajuda d'emergència— amb ORGANISMES MULTILATERALS vinculats a les Nacions Unides mitjançant convenis per a l'acció amb la població palestina refugiada, la població haitiana i la població que viu la crisi humanitària a la Banya d'Àfrica.

1.2. Concentració de l'ajuda

L'experiència adquirida en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament demostra que l'especialització en sectors d'activitat i en àmbits territorials concrets contribueix a millorar la qualitat i l'impacte de l'ajuda. A més, també permet conèixer a fons les poblacions destinatàries de l'ajuda i les seves condicions de vida, i establir-hi vincles més sòlids a mitjà i llarg termini que fan més sostenibles les actuacions.

Durant l'any 2012, els ajuts en matèria de cooperació es destinaran als PAÏSOS PRIORITARIS, com també a les PRIORITATS ESTRATÈGIQUES establertes en els documents de planificació i normatius en vigor. Amb l'aprovació del proper Pla Director 2012-2015, el Govern de les Illes Balears farà una aposta ferma per la concentració, amb la inclusió d'un únic nivell de prioritat geogràfica.

1.3. Informació i transparència

La informació i la transparència són, en les polítiques públiques, mitjans de garantia del control democràtic de les institucions per part de la ciutadania. També faciliten

el coneixement de l'acció del Govern i la participació ciutadana en la presa de decisions públiques. L'objectiu és garantir la producció i la difusió d'informació regular i comprensible sobre la política de cooperació per al desenvolupament.

- Durant l'any 2012 es mantindrà actualitzat, dins el web del Govern, el PORTAL DE COOPERACIÓ, que ofereix informació d'interès sobre la política de cooperació per al desenvolupament: documents de planificació; memòries i dades sobre l'ajuda oficial al desenvolupament (AOD); convocatòries de subvencions, jornades, cursos i seminaris; accés a enllaços; etc.

- També es mantindrà informada la ciutadania sobre indicadors institucionals mitjançant les DADES DE TRANSPARÈNCIA de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que publica la Conselleria d'Administracions Públiques.

- Les PUBLICACIONS PERIÒDIQUES de la Direcció General de Cooperació i Immigració presenten, mitjançant documents electrònics disponibles en el Portal, informació d'interès sobre diferents temes vinculats amb la cooperació i són un vehicle de comunicació entre l'Administració, les entitats socials de desenvolupament, els professionals de la cooperació i la ciutadania en general. Durant l'any 2012 es publicarà la revista *Cooperant,* de la qual es recobrarà l'edició impresa i s'augmentarà un número en la seva edició. També es publicaran els butlletins i els informes realitzats per l'Observatori Balear de la Cooperació i les Migracions (OBACOM).

- D'altra banda, la Direcció General de Cooperació i Immigració publicarà la MEMÒRIA ANUAL DE 2011, mitjançant la qual informa sobre la política de cooperació per al desenvolupament i reflecteix, de manera clara i transparent, la utilització dels recursos públics dins l'any pressupostari que s'ha tancat. Es tracta d'un document de síntesi i de balanç de l'assoliment de l'estratègia marcada en el Pla Director en vigor.

1.4. Qualitat

La millora de la qualitat és un principi fonamental que ha d'inspirar qualsevol activitat pública. S'ha d'aconseguir la màxima eficàcia i eficiència de les actuacions que es desenvolupin, tenint present que la millora de la qualitat s'emmarca en un cicle de millora contínua dels processos de gestió, els quals s'han d'anar adaptant a una realitat cada cop més canviant.

- Amb l'objectiu estratègic de millorar i simplificar els PROCEDIMENTS ADMINISTRATIUS en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament als països del Sud, durant l'any 2012 serà d'aplicació el Decret 115/2010, de 12 de novembre, del règim especial de les ajudes a l'exterior en matèria de cooperació per al desenvolupament i solidaritat internacional. Es tracta de la normativa específica que regula el pagament, la justificació, la comprovació i el control de l'aplicació dels fons, com també el reintegrament i el règim d'infraccions i sancions.

- En la meta del Govern de les Illes Balears d'inserir la qualitat en totes les seves actuacions, es continuarà apostant pel SEGUIMENT I L'AVALUACIÓ de projectes. L'avaluació es regeix pels criteris bàsics de pertinència, eficàcia, eficiència, impacte i viabilitat. Però, per damunt de l'anàlisi del compliment d'aquests criteris, la tasca d'avaluació cerca l'augment de la qualitat de l'ajuda i l'aprenentatge de totes les parts implicades. Són objecte d'avaluació les accions, els projectes i els programes de cooperació per al desenvolupament finançats amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i, per això, es preveu contractar avaluacions externes puntuals en funció de les prioritats geogràfiques i sectorials. A més, durant l'any 2012 es continuarà fomentant la difusió de les bones pràctiques obtingudes i l'enfortiment del procés d'avaluació com un element clau en la política de cooperació de les Illes Balears.

- La formació de les persones implicades en la gestió de les actuacions de cooperació per al desenvolupament és fonamental per millorar els processos i augmentar la qualitat de les accions. El PLA DE FORMACIÓ per a l'any 2012 inclourà la capacitació tant del personal de l'Administració com dels agents socials de les Balears. Es faran accions formatives sobre temes específics, com la gestió orientada a resultats, la sobirania alimentària i l'enfocament basat en els drets humans.

- Es proposaran convocatòries d'activitats i es posarà a disposició de les iniciatives del tercer sector el CASAL D'ENTITATS D'IMMIGRANTS I ONGD. Es tracta de crear espais de trobada per compartir experiències, bones pràctiques, formació i donar-se a conèixer, ja que el treball en xarxa i les sinergies són una potència de les quals disposa el teixit associatiu.

2. Àmbits d'actuació

2.1. Cooperació per al desenvolupament

2.1.1. Actuacions directes

- **Estratègia de Cooperació Tècnica**

La cooperació tècnica fa referència a les mesures destinades a enfortir les capacitats individuals i organitzatives de les persones i les entitats del Sud, amb la finalitat que siguin les protagonistes de la millora de les condicions de vida de la seva població. L'assistència tècnica és una modalitat de la cooperació tècnica caracteritzada per l'enviament de professionals experts, formadors i voluntaris als països del Sud. Una de les línies d'acció en matèria de cooperació per al desenvolupament és l'assistència tècnica del personal dels diferents departaments de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de turisme, medi ambient, agricultura, i totes les que se sol·licitin des del Sud.

- **Suport a l'estratègia de desenvolupament de turisme rural sostenible del parc natural de Bouhachem, al Marroc**

Les accions d'aquest projecte sorgeixen del conveni signat amb el Programa ART-GOLD Marroc, impulsat pel PNUD i en el qual participen com a socis la regió Tànger-Tetuan i diverses organitzacions marroquines de la zona, amb l'objectiu central de millorar les condicions de vida de la població rural de l'àrea de Bouhachem.

Per tal de complementar aquesta tasca, es participarà en el projecte "**Suport a les comunes rurals del parc natural de Bouhachem**" consistent, d'una banda, en l'equipament de l'Administració municipal i la formació dels quadres tècnics i polítics, i de l'altra, en la construcció de refugis per a cada una de les sis comunes que formen part del parc que permetin a la població protegir-se de les inclemències del temps durant els seus desplaçaments.

- **Implantació de les cases de desenvolupament a la regió de Ziguinchor, al Senegal**

Durant el 2012 es donarà suport a aquest projecte, mitjançant el qual es condicionaran i s'equiparan tres espais que han de funcionar com a punt de trobada entre l'Administració local i la societat civil. Paral·lelament, s'impartirà

formació al personal responsable de la gestió del projecte. Les accions d'aquest projecte sorgeixen del conveni signat amb el Programa ART impulsat pel PNUD al Senegal i en el qual també participa com a sòcia la regió de Ziguinchor.

- **Desenvolupament humà integral per a la província d'Esmeraldas —regió 1— i el cantó Playas a la província de Guayas —regió 5—, a l'Equador**

Durant aquest any 2012, s'executarà la segona fase d'aquest programa, que s'insereix en l'estratègia de treball del Programa ART/PNUD Equador per a l'aplicació de la metodologia d'articulació entre els diferents nivells determinants en els processos de desenvolupament amb un enfocament participatiu, tenint en compte les especificitats pròpies de cada territori i cercant el compromís de les autoritats descentralitzades de les zones d'execució de les actuacions.

- **Desenvolupament d'accions educatives mitjançant l'Institut de Desenvolupament i Innovació Educativa (IDIE) de Quito, a l'Equador**

Durant aquest exercici es continuarà donant suport a l'Organització d'Estats Iberoamericans per l'Educació, la Ciència i la Cultura (OEI) per a la millora de la qualitat i la cobertura educativa del Ministeri d'Educació de l'Equador a dues de les províncies amb major percentatge de població emigrada a les Illes Balears: Esmeraldas i El Oro. Les actuacions se centraran en la creació, el seguiment i la validació de noves metodologies en les àrees d'educació inicial i bàsica, i d'educació inclusiva.

2.1.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperació al desenvolupament i d'acció humanitària a països empobrits**

L'1 de desembre de 2011 es va fer pública la resolució[6] per la qual es modifica la convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperació per al desenvolupament i d'acció humanitària a països empobrits per a l'any 2011. A causa dels problemes de tresoreria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears —provocats, en gran part, per la profunda crisi econòmica—, es va fer necessària la modificació de la imputació pressupostària, amb la finalitat de garantir i assegurar que els projectes de cooperació per al desenvolupament i

[6] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 180, d'1 de desembre de 2011.

d'acció humanitària de l'any 2011 es puguin dur a terme amb càrrec al pressupost de l'ACIB per a l'any 2012.

La finalitat és contribuir a eradicar la pobresa als països empobrits del món i, en conseqüència, millorar les condicions de vida de la població. Amb aquesta línia de subvencions es facilita la participació de la societat civil de les Illes Balears en projectes solidaris.

2.2. Acció humanitària i emergències

2.2.1. Actuacions directes

- **Pla Operatiu Anual entre l'ACIB i l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina a l'Orient Mitjà (UNRWA)**

En el marc del Memoràndum d'entesa subscrit l'any 2008, el Govern de les Illes Balears continuarà donant suport a l'acció de la UNRWA per enfortir els canals d'assistència a la població palestina, tant la que habita als Territoris Palestins Ocupats com la que es troba refugiada al Líban. Davant la situació de pobresa i necessitat en què viu aquesta població, es contribuirà a enfortir les accions que duu a terme la UNRWA en l'àmbit de l'educació a la Franja de Gaza.

- **Suport al programa "Alt i ràpid impacte per alleujar la pobresa en el sector agrícola: seguretat alimentària i creació d'ocupació a la Franja de Gaza"**

El programa, iniciat per l'AECID en el marc del Programa Azahar, compta amb el suport del Govern de les Illes Balears des de l'any 2003. El pla operatiu anual que dóna cobertura legal a les actuacions se subscriurà entre l'ACIB i el Job Creation Program (JCP), format per un conjunt d'ONGD i institucions palestines. L'objectiu central de les activitats previstes és l'enfortiment de la seguretat alimentària als territoris palestins mitjançant la dinamització del sector agrícola.

- **Memoràndum d'entesa entre l'ACIB i el Ministeri de Cooperació de la República Àrab Sahrauí Democràtica**

La població sahrauí refugiada als camps de Tindouf (Algèria) continua en una situació d'empobriment i sense poder donar cobertura a les seves necessitats bàsiques. En el marc del Memoràndum d'entesa signat l'any 2008 entre l'ACIB i el Ministeri de Cooperació de la RASD, durant l'any 2012 es desplegaran dos plans operatius: un d'aquests serà gestionat per l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí

de les Illes Balears i executarà accions d'ajuda humanitària en els camps de refugiats; l'altre, gestionat per l'associació Escola en Pau, permetrà que nins i nines sahrauís puguin estudiar a escoles i instituts de les Illes.

- **Suport a projectes d'ajuda humanitària i emergència dirigits a la població infantil de Cuba, d'Haití i dels països de la Banya d'Àfrica**

L'acord s'estableix per donar suport a la tasca d'Unicef per millorar les condicions de vida de la població infantil i garantir la protecció dels seus drets. Unicef treballa per millorar la salut i la nutrició infantil; l'abastiment d'aigua i sanejament; l'educació bàsica de qualitat i la protecció dels nins i les nines contra la violència, l'explotació i el VIH/SIDA.

- **Gestió d'un estoc de medicaments de màxima urgència per aplicar en situacions d'emergència**

Aquesta actuació, que es du a terme mitjançant l'entitat Apotecaris Solidaris, se centra en l'adquisició d'un estoc de medicaments bàsics que permeti donar resposta de manera ràpida davant una demanda sanitària d'emergència.

2.2.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials

- **Convocatòria d'ajuda humanitària**

L'1 de desembre de 2011 es va fer pública la resolució per la qual es modifica la convocatòria de subvencions per executar projectes de cooperació per al desenvolupament i d'acció humanitària a països empobrits per a l'any 2011. A causa dels problemes de tresoreria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears —provocats, en gran part, per la profunda crisi econòmica—, es va fer necessària la modificació de la imputació pressupostària, amb la finalitat de garantir i assegurar que els projectes de cooperació per al desenvolupament i d'acció humanitària de l'any 2011 es puguin dur a terme amb càrrec al pressupost de l'ACIB per a l'any 2012.

- **Banya d'Àfrica**

Durant l'any 2012 es donarà resposta a la greu crisi humanitària en què és troben els quasi onze milions de persones que habiten l'anomenada Banya d'Àfrica. Aquests països fan front a la pitjor sequera dels últims 60 anys, que s'afegeix a la situació d'inseguretat i de conflicte de la regió, com també a la pobresa endèmica.

- **Fons per a ajudes d'emergència**

Els projectes d'emergència no estan subjectes a les prioritats geogràfiques definides en els plans estratègics, tot i que el país beneficiari ha d'estar inclòs en la llista de països receptors d'ajuda oficial al desenvolupament del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE. La sol·licitud de subvenció s'ha de presentar en el moment en què es produeixi l'emergència, per la qual cosa l'any 2012 es reservarà un fons específic per a aquest tipus d'actuacions.

2.3. Educació per al desenvolupament

- **Estratègia d'educació per al desenvolupament 2011-2015**

Planteja les línies estratègiques d'actuació que la cooperació balear ha de posar en marxa en matèria d'EpD i sensibilització en el període de vigència del segon Pla Director de Cooperació 2012-2015. A més, pretén articular els mecanismes necessaris per generar un increment de la solidaritat i la coresponsabilitat de la ciutadania balear.

2.3.1. Actuacions directes

- **Publicacions periòdiques**

Amb l'objectiu d'incrementar el grau de coneixement i la implicació de la societat de les Illes Balears en la cooperació per al desenvolupament, l'any 2012 s'editarà una publicació periòdica pròpia: la revista *Cooperant,* amb periodicitat quadrimestral. Aquesta publicació s'adreça a les entitats socials i a les persones professionals de la cooperació, però també a la ciutadania en general, per tal de col·laborar en la construcció d'una societat més solidària i en la consecució d'un món més just.

- **"Altres veus, altres realitats"**

Mitjançant les conferències, els debats i els col·loquis que es programin a les quatre illes, es vol sensibilitzar la ciutadania sobre les múltiples realitats socials dels països del Sud i els seus esforços per millorar les condicions de vida. Es tracta, principalment, de donar veu a les persones protagonistes perquè puguin comunicar les seves experiències i expressar els reptes que han d'afrontar en el seu dia a dia.

- **Exposicions sobre la realitat dels països del Sud**

Amb l'objectiu d'acostar la realitat i la diversitat cultural dels països del Sud, durant l'any 2012 es faran exposicions mitjançant les quals el Govern de les Illes Balears vol mostrar la feina feta en matèria de cooperació i d'educació per al desenvolupament. Les exposicions també pretenen facilitar la tasca de conscienciació per donar a conèixer les causes de la pobresa i descobrir com s'han realitzat els grans canvis socials de la nostra història.

- **Certamen de fotografia Cooperart**

La Direcció General de Cooperació i Immigració, en col·laboració amb la Direcció General de Cultura i Joventut, convoca aquest certamen en el marc del programa Art Jove. L'objectiu és sensibilitzar la comunitat artística i la ciutadania en general sobre les diverses realitats socials de les poblacions més desafavorides mitjançant la imatge fotogràfica. Les persones participants han de presentar els seus treballs segons un tema que varia any rere any. Les obres guanyadores, i també les col·leccions finalistes, són objecte d'una exposició itinerant.

- **Programa de Comerç Just 2011-2015**

L'increment d'entitats i activitats en l'àmbit del comerç just i la compra pública responsable que ha tingut lloc a les Illes Balears en els darrers anys fa necessàries una sistematització i una planificació estratègica que permeti l'optimització i el recull dels recursos que s'hi destinen des de les diferents entitats i organitzacions.

El Programa de Comerç Just vol contribuir, mitjançant la sensibilització i l'educació per al desenvolupament, a difondre els valors del comerç just entre la societat balear i, al mateix temps, animar-la a practicar-lo. També vol aconseguir augmentar la quota comercial dels productes de comerç just, tant entre la població en general com entre les administracions públiques mitjançant la compra pública responsable. De la mateixa manera, el programa pretén impulsar el treball en xarxa entre les entitats de comerç just de les Illes Balears i la Direcció General de Cooperació i Immigració.

- **Sensibilització mitjançant les arts escèniques i les arts visuals**

Amb l'objectiu de proporcionar una eina basada en l'educació en valors i en la cultura de la diversitat, l'any 2012 es preveu la realització d'activitats d'arts escèniques i de creació teatral. En concret, es donarà suport al teatre –entès com a plataforma de sensibilització per al desenvolupament– dirigit a la comunitat educativa, al teixit associatiu i al personal de mediació intercultural. Durant l'any 2012, també es projectaran documentals adreçats a la població en general sobre la tasca que desenvolupen les entitats i el voluntariat, i el valor de la solidaritat del poble de les Illes Balears envers els països del Sud.

2.3.2. Actuacions a iniciativa de les entitats socials

- **Convocatòria de subvencions per executar projectes de sensibilització, formació i educació per al desenvolupament**

L'1 de desembre de 2011 es va fer pública la resolució[7] per la qual es modifica la convocatòria de subvencions per executar projectes de sensibilització, formació i educació per al desenvolupament per a l'any 2011. A causa dels problemes de tresoreria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears —provocats, en gran part, per la profunda crisi econòmica—, es va fer necessària la modificació de la imputació pressupostària, amb la finalitat de garantir i assegurar que els projectes de sensibilització, formació i educació per al desenvolupament de l'any 2011 es puguin dur a terme amb càrrec al pressupost de l'ACIB per a l'any 2012.

- **Enfortiment del teixit solidari**

Aquesta actuació està lligada directament als serveis que ofereix el CASAL D'ASSOCIACIONS D'IMMIGRANTS I ONGD per millorar les capacitats de les entitats socials de les Illes Balears que desenvolupen el seu treball en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament.

Durant l'any 2012 també tindrà lloc la celebració del Dia del Cooperant (8 de setembre), del Dia Internacional del Migrant (18 de desembre) i del Dia de les Nacions Unides per a la Cooperació Sud-Sud (19 de desembre).

[7] *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 180, d'1 de desembre de 2011.

3. Pressupost previst

Cooperació per al desenvolupament	6.074.900 €	68,32%
Acció humanitària i emergències	996.400 €	11,20%
Educació per al desenvolupament i Formació	911.040 €	10,24%
Gestió i funcionament	909.508 €	10,24%
Pressupost total	8.891.848 €	100%